

HOÀN THIỆN CÔNG TÁC KẾ TOÁN GẮN VỚI CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH PHỤC VỤ CÔNG CUỘC ĐỔI MỚI ĐÀO TẠO Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

*ThS. Nguyễn Thị Xuân Hiền
Trường Đại học Sư phạm Hà Nội*

Mở đầu

Tài chính là mạch máu thúc đẩy, mở đường cho sự phát triển và bền vững của ngành giáo dục đào tạo nói chung và các trường đại học nói riêng. Đổi mới quản lý tài chính đối với các trường đại học góp phần vào công cuộc đổi mới giáo dục đại học Việt Nam.

Vì vậy, các trường đại học trong đó có các trường đại học sư phạm cần hoàn thiện công tác kế toán đi đôi với việc hoàn thiện cơ chế quản lý tài chính, nâng cao nhận thức, phát huy vai trò quan trọng của công tác kế toán và tổ chức kế toán ở tầm vĩ mô và vi mô; phải tiếp cận và phù hợp với các thông lệ, chuẩn mực kế toán quốc tế đồng thời phải bảo đảm quán triệt và tôn trọng nguyên tắc, chế độ kế toán Việt Nam; phải phù hợp với đặc điểm và yêu cầu tổ chức quản lý của các trường đại học sư phạm, của cơ quan chủ quan nhằm đáp ứng tốt nhất yêu cầu phát triển kinh tế xã hội của đất nước; phải bảo thực hiện thống nhất về nội dung và phương pháp hạch toán, kỳ kế toán và niên độ kế toán.

Xuất phát từ quan điểm đổi mới cơ chế tài chính trong giáo dục đại học giai đoạn 2010- 2015 thì quan điểm về đổi mới quản lý tài chính ở các trường đại học sư phạm thể hiện như sau: Đổi mới quản lý tài chính ở các trường đại học sư phạm phải thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ, thống nhất, bảo đảm ngân sách Nhà nước giữ vai trò chủ đạo, đồng thời phát huy được tính năng động, sáng tạo của các trường. Việc quán triệt nguyên tắc này có ý nghĩa quan trọng trong việc phân định cụ thể nguồn thu, nhiệm vụ chi cũng như trách nhiệm, quyền hạn của trường trong quản lý tài chính

Quản lý tài chính tuân thủ nguyên tắc tập trung, dân chủ mới bảo đảm tính chủ đạo của ngân sách Nhà nước, đồng thời bảo đảm tính chủ động của trường. Những nhiệm vụ trọng yếu phát triển sự nghiệp giáo dục đào tạo, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ, hợp tác quốc tế của các trường đại học sư cần được thông qua việc bảo đảm tính thống nhất trong quản lý tài chính. Nhờ đó, nguồn thu thường xuyên và nguồn thu bổ sung được trường khai thác triệt để nhằm thực hiện tốt chức năng tài chính minh bạch, rõ ràng, thông tin tin cậy.

Đổi mới và nâng cao năng lực quản lý tài chính của các trường đại học sư phạm phải gắn liền với việc phân cấp quản lý tài chính. Đây là nguyên tắc cơ bản, quyết định tính tự chủ, hiệu quả của hoạt động tài chính. Để thực hiện tốt nhiệm vụ phát triển giáo dục đào tạo đòi hỏi các trường đại học sư phạm phải xây dựng được phương án đầu tư tài chính thích hợp, góp phần hoàn thành nhiệm vụ và mục tiêu đề ra. Bảo đảm tính ổn định nhằm tạo điều kiện cho nhà trường phát huy tối đa hiệu quả quản lý. Việc ổn định tài chính quan trọng nhất là tạo quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm trên cả thu lẫn chi và ổn định tỷ lệ nguồn thu, giữa ngân sách nhà nước cấp và ngân sách của nhà trường.

Nội dung

Hoàn thiện công tác tổ chức kế toán ở các trường đại học sư phạm phải đi đôi với việc hoàn thiện cơ chế quản lý tài chính, nâng cao nhận thức, phát huy vai trò quan trọng của công tác kế toán và tổ chức kế toán ở tầm vĩ mô và vi mô

Yêu cầu này được xây dựng trên cơ sở lý luận, tính tất yếu khách quan của kế toán nói chung, tổ chức công tác kế toán nói riêng. Nó là một yêu cầu tất yếu trong giai đoạn hiện nay khi áp dụng cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm trong quản lý tài chính ở trường đại học sư phạm trọng điểm. Hoàn thiện tổ chức công tác kế toán sẽ góp phần vào việc kiểm soát và quản lý có hiệu quả nguồn vốn của đơn vị để hoàn thiện nhiệm vụ được giao và hoạt động sản xuất kinh doanh có lãi, tạo lập được các quỹ để mở rộng hoạt động, góp phần nâng cao đời sống cán bộ công nhân viên chức trong đơn vị, mặt khác giúp cho lãnh đạo các trường đại học sư phạm đưa ra những quyết định kịp thời, chính xác phục vụ cho nhu cầu quản lý. Đồng thời, do yêu cầu của sự nghiệp phát triển kinh tế xã hội của đất nước, đáp ứng yêu cầu đào tạo giáo viên chất lượng cao nên đòi hỏi các trường đại học sư phạm phải không ngừng hoàn thiện cơ chế, chính sách và tổ chức công tác kế toán tại đơn vị.

Để bảo đảm yêu cầu này các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền tiếp tục rà soát, bổ sung chế độ, chính sách, tăng cường kiểm tra, giám sát nhằm uốn nắn kịp thời, tạo điều kiện giúp các trường tổ chức tốt công tác kế toán, phát huy thế mạnh vốn có để phát triển giáo dục, đào tạo, nghiên cứu khoa học đúng định hướng. Đồng thời các trường đại học sư phạm phải tăng cường nghiên cứu chế độ, chính sách để vận dụng sát đúng tạo điều kiện chủ động trong việc khai thác sử dụng các nguồn kinh phí, từng bước hoàn thiện cơ chế quản lý tài chính ở đơn vị để xây dựng cơ sở vật chất thiết bị hiện đại đáp ứng việc áp dụng phương pháp dạy học tiên tiến, nghiên cứu khoa học, cũng như các hoạt động khác của nhà trường.

Hoàn thiện tổ chức công tác kế toán phải phải tiếp cận và phù hợp với các thông lệ, chuẩn mực kế toán quốc tế đồng thời phải bảo đảm quán triệt và tôn trọng nguyên tắc, chế độ kế toán Việt Nam

Các nguyên tắc, chế độ hạch toán Việt Nam là nền tảng, là cơ sở pháp lý để tổ chức công tác kế toán ở các trường đại học sư phạm. Đồng thời trên con đường hội nhập kinh tế quốc tế với tinh thần hội nhập sâu hơn và đầy đủ hơn về các thể chế kinh tế khu vực, toàn cầu, đa dạng, song phương đòi hỏi kế toán phải bảo đảm tính quốc tế là một yêu cầu tất yếu và ngày càng cần thiết, bởi lẽ thông qua hệ thống tài chính kế toán mà việc công bố các thông tin tài chính minh bạch hơn, chính xác hơn sẽ tạo ra lợi thế cho các khoản đi vay và cho vay giữa các quốc gia, các tổ chức quốc tế.

Để phát triển sự nghiệp giáo dục và đào tạo, nghiên cứu khoa học, hợp tác quốc tế các trường đại học sư phạm phải tiếp tục hoàn thiện về công tác kế toán, cũng như việc ứng dụng thông lệ, chuẩn mực quốc tế có liên quan.

Hoàn thiện tổ chức công tác kế toán phải phù hợp với đặc điểm và yêu cầu tổ chức quản lý của các trường đại học sư phạm, của cơ quan chủ quan nhằm đáp ứng tốt nhất yêu cầu phát triển kinh tế xã hội của đất nước

Mỗi nhà trường có mô hình hoạt động và tổ chức khác nhau, yêu cầu quản lý kinh phí khác nhau, cho nên việc hoàn thiện công tác tổ chức kế toán ở các trường đại học sư phạm phải xuất phát từ đặc điểm, chức năng, nhiệm vụ cũng như định hướng phát triển tương lai của nhà trường để sắp xếp, tổ chức, kiện toàn cho phù hợp.

Hoàn thiện tổ chức công tác kế toán hướng tới hiện đại hóa, bảo đảm chất lượng, hiệu quả, tiết kiệm để kế toán thực sự trở thành một công cụ đắc lực trong quản lý

Với xu thế cạnh tranh và hội nhập kinh tế quốc tế đòi hỏi phải giảm chi phí trong công tác quản lý nhà nước và quản lý của các đơn vị sản xuất kinh doanh để tạo ra sản phẩm có giá thành hạ, chất lượng cao, số lượng lớn, tạo ra doanh thu lớn. Tổ chức công tác kế toán đòi hỏi phải có những tính toán nhất định, sử dụng đúng tài khoản trong việc chi trả lương, trang thiết bị máy móc, thiết bị phục vụ tác nghiệp kế toán, tài sản cố định... Vì vậy, việc hoàn thiện tổ chức công tác kế toán phải bảo đảm sử dụng tiết kiệm các nguồn lực, nâng cao hiệu quả sử dụng các nguồn tài chính nhằm đáp ứng yêu cầu quản lý của đơn vị của Nhà nước.

Các trường đại học sư phạm cần bố trí, sử dụng hợp lý lao động kế toán, tổ chức tốt hệ thống thông tin và kiểm tra kế toán khoa học, hiệu quả, phù hợp với thực tế của trường trong từng giai đoạn phát triển.

Việc ứng dụng công nghệ thông tin vào tổ chức công tác kế toán phải bảo đảm chất lượng công việc, giảm chi phí tối đa trong việc thực hiện công việc kế toán và mang tính khả thi cao.

Hoàn thiện công tác kế toán phải bảo thực hiện thống nhất về nội dung và phương pháp hạch toán, kỳ kế toán và niên độ kế toán

Một trong những yêu cầu của hạch toán kế toán là các thông tin cung cấp phải bảo đảm tính nhất quán và so sánh được giữa kế hoạch thực hiện với việc thực hiện, giữa kỳ này với kỳ trước, giữa các đơn vị trong cùng một ngành, một lĩnh vực cũng như trên toàn xã hội.

Quan điểm này được thực hiện đồng bộ sẽ tạo được nguồn thông tin chính xác, độ tin cậy cao (các thông tin kế toán đã được kiểm tra, đối chiếu và tổng hợp theo các chỉ tiêu kế toán tài chính thống nhất) giúp cho lãnh đạo nhà trường thuận tiện trong việc theo dõi, kiểm tra, giám sát, cũng như hướng dẫn thực hiện. Mặt khác, nó tạo được lòng tin cho các đối tác trong quá trình liên kết đào tạo, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ trong và ngoài nước.

Kết luận

Các yêu cầu hoàn thiện công tác kế toán nói trên đều ảnh hưởng đến quá trình xây dựng và phát triển của các trường đại học sư phạm, song có thể nói trở ngại lớn nhất chính là sức cản của thói quen cũ, ngại thay đổi. Đồng thời, về mặt khách quan cũng có người chưa tiếp cận được cách tổ chức, quản lý tài chính mới, chưa có nhiều kinh nghiệm. Tuy nhiên, chúng ta cũng có nhiều thuận lợi, trước hết đó là đòi hỏi về việc nâng cao chất lượng đào tạo của các trường đại học sư phạm đã trở thành một yêu cầu bức xúc được cả xã hội quan tâm và các trường thực sự lo lắng để hoàn thành nhiệm vụ của mình. Mặt khác sự đổi mới về cơ chế quản lý trao quyền cho các đơn vị sự nghiệp công tạo điều kiện cho nhà trường tự chủ trong quản lý tài chính. Hơn nữa, ở các trường hiện nay có nhiều cán bộ kế toán tài chính được đào tạo ở trình độ cao, có khả năng tiếp nhận và áp dụng kiến thức mới vào chuyên môn nghiệp vụ của mình.

Trong quá trình đổi mới nền kinh tế, công tác giáo dục và đào tạo là mục tiêu rất quan trọng đã được Đảng và Nhà nước ta quan tâm và phát triển. Đây là động lực để thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Chính vì vậy, trong những năm qua nguồn kinh phí từ NSNN cấp cho giáo dục đào tạo ngày càng tăng. Cùng với thực hiện

xã hội hoá giáo dục đã huy động được nhiều nguồn lực của xã hội cùng tham gia. Để quản lý tốt, có hiệu quả các nguồn lực ài chính đầu tư cho sự nghiệp giáo dục và đào tạo phải sử dụng có hiệu quả các nguồn lực tài chính trong công tác đào tạo.

Mặc dù NSNN cho công tác đào tạo có tăng hàng năm, song trong điều kiện nền kinh tế còn khó khăn, khả năng Ngân sách còn hạn chế, việc sử dụng tiết kiệm và có hiệu quả các nguồn lực tài chính của đơn vị để đảm bảo hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao là một đòi hỏi khách quan. Với tính chất riêng về hoạt động của ngành, đặc biệt sản phẩm dịch vụ ngành giáo dục nhất là ngành sư phạm mang tính xã hội cao, hoạt động quản lý tài chính và công tác kế toán đóng một vị trí quan trọng, góp phần vào sự thành công của quá trình cải cách tài chính giáo dục ở nước ta.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, đào tạo;
2. Tài liệu: Bách khoa toàn thư mở Wikipedia
3. Tạp chí Tài chính, Cơ chế quản lý tài chính giáo dục đại học công lập, số 07, 2013.
4. Tạp chí Tài chính, Vận dụng kế toán trách nhiệm trong trường đại học, số 3, 2014.
5. Tạp chí Điện tử Thông tin và Truyền thông, Cải cách hệ thống kế toán, kiểm toán như thế nào để đáp ứng yêu cầu phát triển và hội nhập, 2012.
6. Trang tin điện tử Hội kiểm toán viên hành nghề Việt Nam, Những giải pháp hội nhập quốc tế trong lĩnh vực kế toán- kiểm toán ở Việt Nam, 2014.
7. Website Trường Cao đẳng bán công công nghệ và Quản trị doanh nghiệp, Nghiên cứu mô hình hội tụ kế toán trong xu hướng hội nhập và một số kiến nghị đối với Việt Nam, 2014.

** Mọi hành động sử dụng nội dung của bài này tại địa chỉ <http://khtc.hnue.edu.vn> phải có sự đồng ý của tác giả.*